

1. 1789'da başlayan Fransız İhtilali, kısa sürede ülke geneline yayıldı ve bir şiddet gösterisine dönüştü. Halk, Paris'te yönetime el koydu. Krallık rejimi yıkıldı. 1789'da "Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi" yayımlandı. Bu bildiriyle insanların, hakları bakımından hür ve eşit doğdukları ve öyle yaşayacakları vurgulandı. Hürriyet, mülkiyet, güvenlik gibi hakların yanı sıra her türlü egemenliğin millete ait olduğu bildiride yer aldı. Demokratik anlayış ve laik devlet anlayışı yaygınlaştı. Fransız İhtilali ile her milletin kendi bağımsız devletini kurma hakkına sahip olduğunun vurgulanması, milliyetçilik fikrinin yayılmasına ve imparatorlukların dağılma sürecine girmesine yol açtı.

Bu bilgilerden ışığında Osmanlı Devleti'nde meydana gelen gelişmelerden hangisinin Fransız İhtilali ile ilgili olduğu söylenemez?

- A) Tanzimat Fermanı'nın ilan edilmesi B) İngiltere'nin Mısır'ı işgal etmesi
C) Yunanistan'ın bağımsızlığını ilan etmesi D) I. Meşrutiyetin ilan edilmesi

2. 19. yüzyılda Osmanlı Devleti dağılma sürecine girince Osmanlı aydınları ve devlet adamları devletin dağılmasını önlemek için bazı fikir akımları ortaya attılar.

I. Osmanlı Devleti'nde yaşayanları hangi din veya milletten olursa olsun kaynaştırıp, herkesin eşit olması gerektiğini savunarak bir Osmanlı milleti oluşturmayı amaçlar.

II. İslami kuralların devlet hayatına tam anlamıyla hâkim olmasını ve Müslümanların Osmanlı halifesinin etrafında toplanmasını savunan fikir akımıdır.

III. Osmanlı Devleti dini, dili, soyu ve ülküsü bir olan topluma dayanarak ayakta kalabilirdi. Osmanlı yönetimi altında yaşayan Türklere millî bilinç kazandırmayı amaçlamıştır.

IV. Batı'nın bilim ve tekniğini, yönetim biçimini ve düşünce yapısını alarak Osmanlı Devleti'nin geri kalmışlıktan kurtarılması ve yıkılmasının önlenmesi amaçlanmıştır.

Buna göre; Osmanlı Devleti'nde ortaya çıkan fikir akımlarının doğru sıralaması aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçülük-Osmanlılık-Batıcılık-İslamcılık B) Batıcılık-İslamcılık-Türkçülük-Osmanlılık
C) Osmanlılık-İslamcılık-Türkçülük-Batıcılık D) İslamcılık-Türkçülük-Osmanlılık-Batıcılık

3. Selanik Makedonya'nın en gelişmiş şehridir. İşlek bir limana sahiptir. Avrupa ile demiryolu bağlantısı vardır. Şehirde çeşitli din mezhep ve ırk mensupları bir arada yaşamaktadır. Selanik'in deniz ve demiryolu bağlantısı bulunması, ticaret merkezi olması, renkli etnik yapısı, şehirde batı tesirlerine açık çeşitli fikir akımlarının yerleşmesine elverişli bir ortam yaratmıştır. Dolayısıyla Mustafa Kemal çok genç yaşta değişik yaşayış şekline aşina her türlü yeni fikre açık bir ortamda gelişme imkânı bulmuştur.

Verilen bilgide Selanik şehrinin;

I. askeri II. ekonomik III. sosyal

özelliklerinden hangilerine değinilmiştir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

4. 19. yüzyılın başından itibaren Osmanlı Devleti'nde yaşayan azınlıklar, Fransız ihtilalinin ortaya çıkardığı milliyetçilik düşüncesinin etkisi ve Avrupa Devletlerinin kışkırtması ile ayaklandılar. Bu ayaklanmaların sonucunda Osmanlı Devleti daha da zayıfladı. Devleti kurtarmak isteyen bazı aydınlar ve yöneticiler çeşitli fikirler geliştirdiler. Bu fikirlerden birinde dil, din, ırk ayrımı yapılmaksızın eşitlik sağlayacak ve bütün milletleri kapsayacak bir üst kimlik oluşturmak amaçlandı. Bu düşüncenin temelinde gayrimüslimleri devlete bağlı tutma fikri yatıyordu. Bu fikir Jön Türkler ve İttihatçılar tarafından da desteklendi. Bu fikrin etkisi ile Tanzimat ve Islahat Fermanları ilan edildi. Kanun-i Esasi kabul edilerek meşrutiyet yönetimine geçildi.

Yukarıda özellikleri verilen fikir akımı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Türkçülük B) Osmanlılık C) Batıcılık D) İslamcılık

5. Mustafa Kemal'in doğduğu yer olan Selanik'in;

- I. Farklı dillerde basılan gazete ve dergilerin yayımlanması
 II. Canlı bir ticari ve ekonomik ortama sahip olması
 III. Çeşitli fikir akımları kolayca yayılması

özelliklerinden hangileri değişim ve etkileşime açık bir yer olduğunun göstergesidir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

6. Mustafa Kemal'in öğrenim gördüğü okulların özellikleri aşağıda bahsedilmiştir.

I. Matematik öğretmeni tarafından "Kemal" adının verildiği okuldur.

II. Mustafa Kemal, bu okuldan "Teğmen" rütbesiyle mezun olmuştur.

III. Mustafa Kemal'in bu okulda okurken tanıştığı Ömer Naci ile olan arkadaşlığı edebiyata ilgi duymasına katkı sağlamıştır.

IV. Askeri eğitim almak için yarım bıraktığı okuldur.

Buna göre verilen eşleştirmelerdeki numaralara sırasıyla aşağıdaki okullardan hangileri getirilmelidir?

- A) Mülkiye Rüştiyesi - Askeri İdadi - Askeri Rüştiye - Harp Akademisi
 B) Manastır İdadisi - Askeri Rüştiye - Harp Akademisi - Harp okulu
 C) Askeri Rüştiye - Harp Okulu - Askeri İdadi - Mülkiye Rüştiyesi
 D) Harp Okulu - Harp Akademisi - Askeri İdadi - Mülkiye Rüştiyesi

7. "Manastır Askeri İdadisi'nde Mustafa Kemal'i fikri yönde etkileyen olaylar ve kişiler olmuştur. Bu kişilerin başında ona edebiyat ve şiir sevgisini aşılayan arkadaşı Ömer Naci gelmektedir. Namık Kemal ve Mehmet Emin Yurdakul'un şiirleri ile burada tanışır. Yine tarih öğretmenin etkisi ile Fransız düşünürlerin kitaplarını da ilk kez burada okumaya başlar. Montesquieu (Monteskiyo), Jan Jacques Rousseau (Jan Jak Russo) ve Voltaire (Volter) gibi Fransız aydınlarının düşüncelerinden etkilenecektir."

Buna göre Mustafa Kemal'in Manastır Askeri İdadisinde okuduğu dönem ile ilgili aşağıdaki yorumlardan hangisi yapılamaz?

- A) Fransızca şiirler yazmıştır. B) Arkadaş çevresinden etkilenmiştir.
 C) Yerli şairlerin eserlerini okumuştur. D) Edebiyata ilgi duymuştur.

8.

- "Selanik Mülkiye Rüştiyesinde iken mahallemizdeki Binbaşı Kadri Bey'in oğlu Ahmet askerî rüştiyeye (ortaokul) devam ediyordu ve askerî üniforma giyiyordu. Onu gördükçe ben de böyle giyinmeye hevesleniyordum. Subay olmam için askerî rüştiye sınavına girmeliydim. Annem asker olmamı istemediği için gizlice askerî rüştiye sınavına girdim."
- "Askerî rüştiyede iken en çok matematik dersine ilgi duydum. Derslerimden daha zor işleri yapıyor ve matematik soruları hazırlıyordum. Matematik öğretmeni de bu soruları cevaplıyordu."
- "İstanbul'daki harp okulunda okulun öğrencileri arasında okunmak üzere el yazımızla bir okul gazetesi çıkardık. Sınıf içinde küçük bir teşkilatımız vardı. Ben gazetenin yönetim kurulunda idim. Gazetenin yazılarını çoğunlukla ben yazıyordum."

Yukarda verilen metinlerde sırasıyla Atatürk'ün hangi kişisel özelliklerinden söz edilmiştir?

- A) Kararlı - Çalışkan - Lider B) Kararlı - Çalışkan - Milliyetçi
 C) Milliyetçi - Çalışkan - Kararlı D) İleri görüşlü - Kararlı - Lider

www.sosyalciniz.net

9. "Ordu mensupları cemiyet içinde kaldıkça millete dayanan bir parti kuramayız. Orduyu da zayıflatmış oluruz. Bugün mensuplarının çoğu İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin üyesi olan 3. Ordu esas itibarıyla modern bir ordu sayılamaz. Ordu ile cemiyeti ayıralım. Cemiyet tam manasıyla siyasi bir parti halinde milletin bünyesinde kök salsın. Ordu da asli vazifesi ile uğraşsın."

Mustafa Kemal Atatürk'ün yukarıda verilen sözlerine bakılarak onun;

I. Askeri deha II. Açık sözlülük III. İleri görüşlülük

kişilik özelliklerinden hangilerine sahip olduğu söylenebilir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) I, II ve III

10. 'Osmanlı İmparatorluğu'nun 19'uncu yüzyılın ikinci yarısında girdiği ikinci büyük savaş, Türk'ün zaferi ile nihayet bulan ve mahzun gönülleri teselli eden 1897 Türk-Yunan harbidir. Mustafa Kemal bu tarihte on beş yaşında idi. Bu olaydan bahsederken: "*Gençlik hayatımın en heyecanlı günlerini yaşadım. Yaşımın küçük olmasına rağmen bu savaşa katılmayı çok istemiştim. Az daha gönüllü müfrezelerin arasına katılıp gidecektim.*" derdi. Tanrı ona bu fırsatı yirmi beş yıl sonra bahşetti. Vatanı istila eden Yunan ordularının karşısına başkumandan olarak çıktı ve onları kahretti.'

Yukarıdaki metinde Atatürk'ün hangi kişilik özelliğine vurgu yapılmıştır?

A) Vatan ve millet sevgisi B) İleri görüşlülüğü C) Açık sözlülüğü D) Çok yönlülüğü

11. "Doğup büyüdüğü Selanik'in Batı'ya daha çok bağlantılı bulunması sebebiyle olacak, dikkat çeken fikirleri vardı. Etrafına topladığı arkadaşlarıyla cesaretle konuşur ve onları güzel konuşmasıyla kısa zamanda tesiri altına alırdı... Bizler vatan, millet ve Türklük fikirlerini ilk defa Harp Akademisi sıralarında ondan duymuştuk."

Asım Gündüz'ün sözlerinden hareketle Atatürk'ün;

I. Cesurdur. II. Hitabeti güçlüdür. III. Milliyetçidir.

Kişilik özelliklerinden hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II B) I, II ve III C) I ve III D) I ve III

12. Mustafa Kemal'i en çok etkileyen öğretmenlerinden biri Manastır Askeri İdadisinde tarih öğretmeni olan Topçu Kolağası Mehmet Tevfik Bey'dir. Mustafa Kemal'e tarih sevgisini ve bilincini kazandıran kişilerin başında gelir. Mehmet Tevfik Bey özellikle Avrupa ve dünya tarihiyle ilgili olarak, Mustafa Kemal'in bilgi ve fikir dağarcığının zenginleşmesini ve ufkunun açılmasını sağlamıştır.

Buna göre aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

A) Öğretmeni Mustafa Kemal'in fikri gelişimi üzerinde etkili olmuştur.
B) Mustafa Kemal'in ev sevdiği ders tarihtir.
C) O dönemde en iyi eğitim askeri okullarda verilmektedir.
D) Mustafa Kemal diğer derslerini ihmal etmiştir.

13. Mustafa Kemal'in fikir hayatının oluşmasında etkili olan kişilerin başında Ziya Gökalp gelmektedir. Ziya Gökalp tek bir düşünce akımını benimsememiştir. Özellikle, milliyetçilik düşüncesi üzerine olan fikirleri Mustafa Kemal'i derinden etkilemiştir. Eserlerinde millî kültürün korunmasının ve ülkenin çağdaş medeniyetler seviyesine çıkarılmasının önemini vurgulamıştır

Buna göre Ziya Gökalp' in

I. Türkçülük II. Osmanlıcılık III. Batıcılık IV. İslamcılık

fikir akımlarından hangilerini benimsemiş olduğu söylenebilir?

A) I ve II B) I ve III C) II ve IV D) III ve IV

14.

I. Vatan şairi Namık Kemal ve Türkçü yazarlar Ziya Gökalp, Mehmet Emin Yurdakul gibi aydınların fikirleri ile tanışmıştır.

II. J.J Rousseau, Voltaire ve Montesquieu gibi Fransız insan hakları savunucularının kitaplarını okumuştur.

III. 1897 Türk-Yunan Savaşı sırasında okuldan kaçarak savaşa katılmak istemiştir.

IV. Arkadaşı Ömer Naci'nin hitabet yeteneğinden etkilenecek edebiyata merak salmıştır.

Yukarıda verilenlerden hangisi ya da hangileri Mustafa Kemal'in Manastır Askeri İdadisi yıllarında vatansever bir Türk subayı olarak yetişmesine katkı sağlamıştır?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III D) I, III ve IV

15. Mustafa Kemal, 1909 yılında Rumeli'de gerçekleştirilen bir tatbikatta kendisini Suphi Paşa ile tanıştıran Ali Fuat'a (Cebesoy) yazdığı mektupta şöyle diyordu:

Manevradan sonra rütbem ve yetkim olmadığı halde fahiş hatalar karşısında dayanamadım. Paşayı, bütün subayların da hazır bulunduğu halde acı bir lisanla tenkit ettim, müteessir oldu. Fakat bana güvenmedi..... Hareketim belki disipline aykırıdır. Fakat Almanya'da tahsil gören kumandanlık sanatına çalışmazsa, tahsil görmeyenler ile ne yapacağız? Küçükleri ile tenkit edildiğini gören kumandanlarımız, belki çalışarak vazifelerinin ehli olurlar.

Yukarıdaki Mustafa Kemal ile ilgili verilen anının onun kişilik özelliklerinden hangisi ile ilişkili olduğu söylenebilir?

- A) Vatan ve millet sevgisi B) İdealistliği C) Açık Sözlülüğü D) İleri Görüşlülüğü

16. Aşağıda Trablusgarp Savaşı'nı gösteren harita verilmiştir.

Verilen haritadan hareketle aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İtalya deniz yolu ile Trablusgarp'a asker çıkarmıştır.
B) İtalyanlar Çanakkale Boğazı önlerine de donanma göndermişlerdir.
C) Osmanlı Devleti Trablusgarp'a vatansever subaylarını yollamıştır.
D) Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp ile kara yolu bağlantısı bulunmamaktadır.

17. "20.yy. başlarında siyasi birliğini tamamlayarak sanayileşen İtalya, sömürge elde etmek amacıyla Osmanlı Devleti'nin Kuzey Afrika'daki topraklarına saldırmıştı. Bu bölgeye karadan ve denizden asker gönderemeyen Osmanlı Devleti; Mustafa Kemal, Enver Bey ve Ali Fethi Bey gibi subaylarını yerel halkı örgütlemesi için gizlice Trablusgarp'a göndermiştir. Bu genç subaylar yerel kuvvetlerden oluşan güçlü bir cephe kurarak İtalyanlara karşı başarıyla direnmiş, ancak Birinci Balkan Savaşı'nın çıkması üzerine Osmanlı yönetimi tarafından geri çağırılmışlardır. 18 Ekim 1912'de İtalya ile imzalanan Uşi Antlaşmasıyla Osmanlı Devleti, Kuzey Afrika'daki son toprağı olan Trablusgarp'ı kaybetmiştir."

Buna göre Osmanlı Devleti'nin Trablusgarp'ı kaybetme sebepleri arasında;

- I. Birinci Balkan Savaşı'nın başlaması, II. Yerel halkın İtalyanlardan yana olması,
III. Gönderilen genç subayların başarısız olması,

nedenlerinden hangileri gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) II ve III D) I, II ve III

18. Mustafa Kemal, ataşemiliterlik görevinde bulunduğu Sofya şehrinin modern yaşam tarzından etkilenmişti. Onun kafasında, Türk toplumunu modern ve çağdaş bir yapıya kavuşturma düşünceleri burada oluştu. Bulgaristan'da yaşayan Türklerin siyasal ve kültürel hayatlarının gelişmesi için girişimlerde bulundu. Buradaki Türk milletvekilleriyle irtibata geçti. Türklerin çıkardıkları gazete ve dergilerle yakından ilgilendi.

Buna göre Mustafa Kemal ile ilgili;

- I. Sofya'da dış Türklerin sorunlarıyla ilgilenmiştir.
II. İleride yapacağı yeniliklerde Sofya'daki gelişmelerden etkilenmiştir.
III. Sofya'da sosyal ve kültürel açıdan kendini geliştirme imkanı bulmuştur.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) I ve II B) I ve III C) II ve III D) I, II ve III

19. Mustafa Kemal daha öğrencilik yıllarından itibaren bilinçli bir şekilde kendisini Türk milletinin liderliğine hazırlamaya başlamıştır. Bu amacına ulaşmak için kendisini her yönüyle yetiştirmeye çalışmış; askeri lisede, Harp Okulunda, Akademide ve görev aldığı birliklerde, düşüncelerini, araştırma ve incelemeye dayalı çalışmalarıyla sürekli biçimde geliştirmiştir. Duygularının, aklın ve bilimin önüne geçmesine asla izin vermemiş ve milletini uğradığı felaketlerden kurtarmak konusunda ağır bir sorumluluk hissetmiştir.

Verilen bilgilere bakarak Mustafa Kemal ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Kendi çıkarlarını ülke çıkarlarının üstünde tutan biridir. B) Vatani için görev almaya hazır biridir.
C) Hedeflerine ulaşmak için mücadele eden biridir. D) Akıl ve bilimi ön planda tutan biridir.

20.

I. Vatanseverliği: Atatürk; vatan kurtarıcı, teşkilâtçı insan ve büyük bir komutandı. Usta siyasetçi, örnek inkılâpçı idi. Hem düşünce adamı, hem hareket adamı idi. Milletine yepyeni ufuklar açan insandı. Bu özelliklerin hepsi Atatürk'te toplanıyordu.

II. Çok yönlülüğü: Atatürk, "Yurt toprağı! Sana her şey feda olsun. Kutlu olan sensin. Hepimiz senin için fedaiyiz, fakat sen Türk ulusunu ebedi hayatta yaşatmak için feyizli kalacaksın..." diyordu.

III. İdealist oluşu: Benim yaptığım işler, biri diğerine bağlı ve gerekli olan şeylerdir. Fakat bana yaptıklarımın değil, yapacaklarımdan bahsediniz." demişti.

IV. Millet sevgisi: "Büyük devletler kuran ecdadımız, büyük ve kapsamlı medeniyetlere de sahip olmuşlardır. Bunu aramak, tetkik etmek, Türklüğe ve cihana bildirmek bizler için bir borçtur."

Yukarıda Atatürk'ün kişisel özellikleri ile ilgili açıklamalar verilmiştir.

Kişisel özellik-açıklama ikilisinin doğru olması için hangi numaraların yer değiştirmesi gerekir?

- A) I – II B) II – IV C) I – IV D) II – III

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
B	C	C	B	D	C	A	A	B	A
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
B	A	B	C	C	C	A	D	A	A

İL ÖDM sorularından derlenmiştir...

